

Prezentacje i wywiady

2021-06-15

„O wyzwaniach w obszarze transformacji energetycznej, przed którymi stoi Polska” – mówi Michał Kurtyka, Minister Klimatu i Środowiska

W Unii Europejskiej źródła odnawialne poniekąd pokonały już paliwa kopalne w udziale w produkcji energii elektrycznej. W jaki sposób możemy przyspieszyć rozwój źródeł odnawialnych? Czy dotrzymanie kroku polityce europejskiej w tej kwestii jest w ogóle realne?

Punkt startowy Polski jest nieporównywalny do żadnego innego państwa UE, dlatego nie należy bezwzględnie odnosić sytuacji Polski do całej UE. Choć ambicje UE w celach klimatyczno-energetycznych są bardzo wysokie, również i one uwzględniają specyfikę krajów członkowskich oraz ich potencjał techniczny i gospodarczy. Jeszcze do niedawna udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w Polsce sięgał blisko 90%. Rozwój źródeł odnawialnych spowodował spadek udziału węgla w generacji energii elektrycznej do ok. 70%. Jednocześnie nie posiadamy źródeł jądrowych, ani sprzyjających warunków do wykorzystania hydroenergii – to dwa główne źródła, które pozwalają państwom takim jak Francja, Austria, czy Szwecja wykazywać wysoki poziom wykorzystania źródeł zeroemisyjnych.

Mając na uwadze rynek, który jest zdominowany przez węgiel, czy jesteśmy w stanie sprostać planom unijnym dotyczącym ograniczenia emisji gazów cieplarnianych? W jaki sposób powinniśmy się do tego przygotować?

Ambitne reformy dają szansę na pobudzenie rozwoju gospodarki. Musimy z tego skorzystać, ale należy też ograniczyć zagrożenia, takie jak wzrost ubóstwa energetycznego i utrata miejsc pracy. Sytuacja gospodarcza państw członkowskich jest bardzo zróżnicowana. Regiony o największych potrzebach transformacyjnych oraz mające mniejszą zdolność do kreowania innowacji nie mogą ponosić najwyższych kosztów planowanych przedsięwzięć. Pomoc w tym zakresie nie może być wirtualna i odbywać się kosztem dotychczasowych polityk wspólnotowych. Nowym ambicjom muszą towarzyszyć nowe środki. Stawianie obywateli i sprawiedliwości na pierwszym miejscu to jedyny sposób zagwarantowania, by Europejski Zielony Ład wytrzymał próbę czasu oraz nie skutkował wprowadzeniem UE na ścieżkę różnych prędkości.

Przed jakimi wyzwaniami w obszarze transformacji energetycznej stoi Polska? W jaki sposób powinna zmienić się polska energetyka?

Transformacja energetyczna to przede wszystkim wyzwanie techniczne i infrastrukturalne. Wykorzystanie energii w naszym kraju zarówno na cele wytwarzania energii elektrycznej, ciepła, jak i w transporcie opiera się na paliwach kopalnych, co tworzy presję na środowisko. Działania zaplanowane w Polityce energetycznej Polski do 2040 r. (PEP2040) pozwolą na stopniowe zwiększanie wykorzystania źródeł nisko- i zeroemisyjnych. Niezbędny jest także rozwój elastycznych źródeł wytwórczych, magazynowania energii i mechanizmów zarządzania systemem, a także rozbudowa infrastruktury liniowej. Ponadto pozostałe sektory gospodarki będą przyczyniać się do poprawy efektywności energetycznej, a także zmieniać sposoby wykorzystania energii np. poprzez większą elektryfikację ciepłownictwa, czy wykorzystanie paliw alternatywnych w transporcie. Zmiany będą oddziaływać na społeczeństwo, dlatego konieczne jest zapewnienie sprawiedliwego wymiaru transformacji. Z jednej strony konieczne jest przebudowanie gospodarcze aż 6 regionów Polski, związanych z wydobywaniem i przetwarzaniem węgla, którego rola stopniowo będzie ulegała zmniejszeniu. Z drugiej strony transformacja ma wymiar indywidualny – wymaga aktywnej roli odbiorców końcowych.

A jakie korzyści dla gospodarki płyną z transformacji energetycznej?

Jesteśmy na początku procesu transformacji energetycznej całej gospodarki, która w ciągu 20 lat ma de facto doprowadzić do zbudowania nowego systemu energetycznego. Wykazując się konsekwencją w realizacji założeń PEP2040, polska energetyka za 20 lat, będzie niskoemisyjna, zdywersyfikowana – zarówno pod kątem źródeł wytwarzania energii, jak i podmiotów, które tę energię wytwarzają oraz inteligentna, dzięki nowoczesnym systemom sterowania i magazynowania energii i ciepła. Wszystko razem wpłynie z jednej strony na zwiększenie efektywności polskiego sektora energetycznego, a z drugiej strony na zmniejszenie presji energetyki na środowisko. Przed nami transformacja, która spowoduje, że w ciągu najbliższych 10 lat co trzecia MWh wyprodukowanej energii elektrycznej będzie pochodzić z jednostek odnawialnych, a farmy wiatrowe na morzu odegrają tu kluczową rolę.

W jaki sposób transformacja energetyczna może wpłynąć na rozwój nowoczesnych technologii w energetyce?

Prognozowane zmiany w miksie energetycznym, pociągną za sobą szereg potrzeb inwestycyjnych i postęp technologiczny. Zwiększenie udziału OZE wymusi dynamiczny rozwój nowych rozwiązań produktowych, infrastruktury sieciowej oraz inteligentnych systemów magazynowania energii. Zakres tych inwestycji będzie obejmować: wydajne technologie magazynowania energii, inteligentne opomiarowanie i systemy zarządzania energią. W obszarze digitalizacji Polska posiada ogromny potencjał kadrowy, dzięki któremu będziemy w stanie efektywnie przeprowadzić transformację cyfrową sektora energetyki i całej gospodarki. To ważne, aby

przy realizacji zielonych inwestycji wykorzystać polski potencjał, który pomoże zbudować trwały wzrost gospodarczy, wzmocni przemysł, stworzy nowe, trwałe miejsca pracy o wysokiej wartości dodanej, zmniejszając jednocześnie negatywne skutki społeczne transformacji. Transformacja zapewni impuls koniunkturalny dla rozwoju regionów, sprzyjając wzrostowi konkurencyjności oraz wykształceniu potencjału innowacyjności w nowych specjalizacjach i technologiach w całym łańcuchu dostaw komponentów i produktów.

Jak powinna przebiegać transformacja energetyczna w kontekście konkurencyjności polskiej gospodarki?

PEP2040 wskazuje priorytetowe kierunki rozwoju na najbliższe 2 dekady. Zaprojektowana w sposób optymalny kosztowo transformacja energetyczna Polski będzie mieć charakter sprawiedliwy i partycypacyjny, co oznacza, że będzie prowadzona lokalnie i z udziałem aktywnej roli odbiorców końcowych. Ponadto nastawiona jest na unowocześnianie i innowacje, ma pobudzać rozwój gospodarczy, efektywność i konkurencyjność, a także wpływać na poszanowanie środowiska oraz klimatu. Z tego względu transformacja energetyczna oparta została na trzech filarach: sprawiedliwa transformacja oznaczająca między innymi zapewnienie nowych możliwości rozwoju regionom i społecznościom, które zostały najbardziej dotknięte negatywnymi skutkami przekształceń w związku z niskoemisyjną transformacją energetyczną, zeroemisyjny system energetyczny oraz poprawa jakości powietrza w naszym kraju.

Dziękujemy za rozmowę!

Wywiad ukazał się w wydaniu 5/2021 magazynu "Paliwa Płynne"

Źródło:

<http://paliwa.pl/paliwa-plynne/czytelnia/prezentacje-i-wywiady/o-wyzwaniach-w-obszarze-transformacji-energetycznej-przed-ktorymi-stoi-polska-mowi-michal-kurtyka-minister-klimatu-i-srodowiska>